

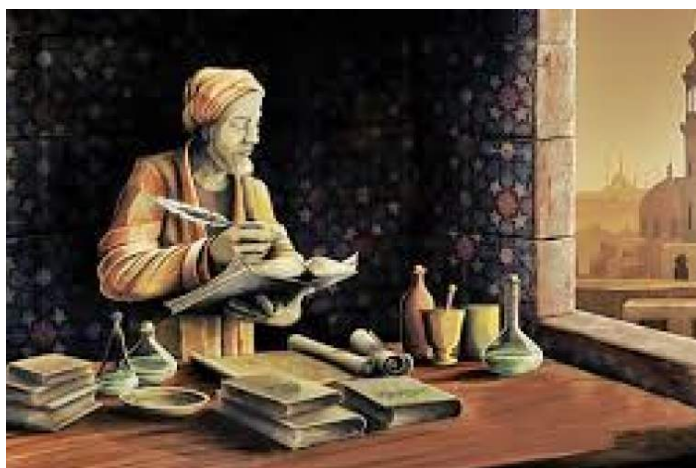
(fa/technology_science/) دانش و سلامت

(fa/longint/) گفت و گوی تفصیلی

تاریخ انتشار جمعه ۱۴ آبان ۱۴۰۰ - ۰۵:۰۰
روایتی متفاوت از ابن سینا در یک کتاب؛

ابن سینا الگوی تمدن ساز بشریت (+ت ت -) (fa/longint/312420) ابن-سینا- الگوی-تمدن-ساز-بشریت)

ابن سینا به تنهایی یک الگوی تمدن ساز است. او نمی خواست پزشک مخصوص و یا دانشمند دربار پادشاه ستمگری همچون سلطان محمود غزنوی شود که شیعه کشی به راه انداخته بود و به همین جهت هم برای فرار از وی شهر به شهر و کوی به کوی می گریخت.

(https://www.ibna.ir/fa/longint/312420) ابن-

سینا-الگوی-تمدن-ساز-بشریت)

خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) (https://www.ibna.ir)

ابن سینا، ابوریحان بیرونی، زکریای رازی، جامی، پروفیسور حسابی و دیگر دانشمندان از دوران کهن تا عصر حاضر، نامهایی هستند که شاید نسلهای آتی تنها برای به کار بردن یا نامیدن اماکن و خیابانها آنها را به زبان بیاورند. گفتنی است، آشنایی با مشاهیر علم و ادب در نسل جدید برای ثبت هویت هر کشوری امری لازم است؛ به گونه ای که در بسیاری از کشورها برای حفظ میراث انسانی علمی و ادبی خود برنامه های چندساله ویژه ای را مدنظر قرار می دهند؛ اما در چند دهه اخیر کشورمان سیاستمداران فرهنگی و علمی فعالیت ارزنده ای در باب حفظ این میراث به ویژه در عرصه علم نداشتند یا بسیار محدود بوده است.

درست است که هرساله اول شهریورماه، سالروز تولد ابن سینا را به روز پزشک اختصاص دادیم و این روز را به پزشکان تبریک می گوئیم؛ اما در نسل جدید ما، شاید کمتر کسی بداند که ابن سینا فیلسوفی بوده است که تاثیر زیادی بر دیگر دانشمندان عصرهای بعد خود از جمله دکارت گذاشته است.

به مناسبت انتشار کتاب «پژوهشهایی درباره آثار علمی و فلسفی ابن سینا» - که اخیراً از سوی انتشارات رمز منتشر شده است- و در باب اهمیت شناخت مشاهیر علمی برای نسل جدید، با جعفر آقایانی چاوشی، پژوهشگر، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف و پدیدآور این اثر به گفت و گو پرداختیم.

ابتدا اندکی درباره این کتاب توضیح دهید و بگویید آیا این اثر با آثاری که پیش از این در ایران منتشر شده‌اند، تفاوت ماهوی دارد یا خیر؟

سؤال خوبی است؛ اما برای پاسخ به آن ذکر چند نکته ضروری است. نکته اول: اینکه ما ایرانیان -چنانکه باید و شاید- بزرگان علمی و فلسفی خود را عموماً و ابن‌سینا را خصوصاً نشناخته‌ایم و همین عدم شناخت موجب شده تا نتوانیم متاع ارزشمند خود را در بازار جهانی عرضه کنیم؛ درحالی‌که غربیان، در این زمینه به‌شدت از ما پیشی گرفته‌اند. مثلاً اگر کارهایی که انگلیسی‌ها درباره‌ی نیوتون، ایتالیایی‌ها در مورد لئوناردو داوینچی و فرانسویان در مورد دکارت کرده‌اند را با کارهایی که ما در مورد ابن‌سینا کرده‌ایم، مقایسه کنید؛ آن وقت متوجه می‌شوید که ما چقدر از آنها فاصله داریم. آنها از تولید فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی گرفته تا چاپ کتاب و برپایی سمینارها برای بزرگ-داشت بزرگانشان به نحو احسن بهره برده‌اند؛ ولی ما یک فیلم سینمایی هم که درباره ابن‌سینا ساخته‌ایم، از واقعیات به دور است و به افسانه شباهت دارد.

اگر هم هالیوود در سال‌های اخیر فیلمی از ابن‌سینا را ساخته است، نه برای بزرگداشت ابن‌فلسوف ایرانی، بلکه به خاطر ضربه‌زدن به او و ایران بوده است. بنابراین اگر ما خودمان تلاش نکنیم، دشمن تاریخ علم، ما را هم خواهد نگاشت و آن‌هم با انبوهی از تحریفات! و در این صورت ما هیچ‌گاه قادر به اصلاح آن و مقابله با این تحریفات نخواهیم بود.

با این حال ابن‌سینا به جهت گستردگی ابعاد و غنای آثارش، همواره چه در شرق و چه در غرب مطرح و به قول امروزی‌ها مد روز بوده است و این هم باز به برکت دانشمندان منصف و برجسته غربی است که شب و روز خود را برای پژوهش درباره آثار این اعجوبه‌ی همه اعصار گذاشته‌اند تا از پرتو آن بتوانند به برخی از مسائل علمی و فلسفی

گفتنی است، بنیان فلسفی دکارت که در جمله من می‌اندیشم، پس هستم خلاصه می‌شود، متأثر از یک اثر فلسفی ابن‌سینا درباره انسان معلق است. گذشته از این بهره‌گیری علمی و فلسفی، می‌بینیم که دکارت در طول زندگی‌اش آرام و قرار نداشت از این شهر به آن شهر و از این کشور به آن کشور می‌گریخت تا منزل امنی بیابد و در سایه آن به کار پژوهشی بپردازد و چنین به نظر می‌رسد که در این رفتار هم خواهی نخواهی از ابن‌سینا الگو پذیرفته است

روز پاسخ دهند.

تقریباً در اغلب کشورهای مهم جهان از آمریکا، انگلستان و فرانسه گرفته تا الجزایر، هند و پاکستان و غیره همایشی در مورد ابن‌سینا برگزار شده است. مقالاتی که در برخی از این سمینارها ارائه شده، اصلاً قابل مقایسه با آنچه که ما در ایران نوشته‌ایم، نیستند؛ بنابراین در پاسخ به پرسش شما باید بگویم که انگیزه اصلی من از تدوین این کتاب، ترجمه و چاپ برخی از این‌گونه مقالات بوده است و شما هم با مروری در مقالات این کتاب با من هم‌عقیده می‌شوید.

آیا رشته تحصیلی جنابعالی سبب این گرایش شد یا عوامل دیگری در آن مؤثر بودند؟

برای پاسخ به این سال باید حدود چهل سال به عقب برگردم؛ یعنی اوایل انقلاب و زمان جنگ تحصیلی که من در فرانسه و در دوره کارشناسی ارشد در دانشگاه ژوسیو (پاریس ۷) به تحصیل اشتغال داشتم. یکی از درس‌های اجباری ما درباره فلسفه دکارت بود. استاد ما هم آقای دکتر دومینیک لوکور از دکارت‌شناسان برجسته فرانسه بود که

این درس را ارائه می‌داد. چند سالی است که از وضع زندگی او بی‌خبرم؛ ولی با خاطره خوبی که از این درس داشتم باید بگویم:

گر بمردست، روانش پرنور ور بُود زنده، خدا یارش باد

درس‌های استاد بسیار جالب و کلاس هم مملو از دانشجویان فرانسوی و از دیگر ملیت‌ها بود. من برای اینکه درس‌ها خوب در حافظه‌ام جایگزین شوند، آنها را ضبط می‌کردم. هنوز هم نوارهای کاست قدیمی از این درس‌ها را دارم. در روز اول درس که استاد قصد معرفی دکارت را داشت، سؤالی را برای دانشجویان بدین گونه مطرح کرد: «چرا دکارت با فلاسفه دیگر فرانسوی - چه قبل و چه بعد از او - فرق دارد و در واقع تافته‌ای جداافتاده است؟» این مطلب را در پراتنز بگویم که فرانسویان همواره خود را عقل‌گرا معرفی می‌کنند و این عقل‌گرایی خود را هم به دکارت نسبت می‌دهند.

با طرح این سؤال سکوتی بر کلاس حاکم شد. برخی از دانشجویان پاسخی بر زبان آوردند که مورد قبول استاد واقع نشد. بعد خود استاد، کلاس را با پاسخ عجیب خود - که برای من هم شگفت‌انگیز بود - از تعلیق بیرون آورد. همان‌گونه که گفتم، آن روزها مصادف با روزهای آغازین انقلاب و جنگ تحمیلی بود و رسانه‌های فرانسه نیز روز و شب اخبار جنگ و انقلاب ایران را با جزئیات پخش می‌کردند؛ و به تفصیل درباره آن‌ها به مباحثه می‌نشستند. استاد گفت: «اگر عوامل انقلاب ایران را ریشه‌یابی کنید، به مذهب تشیع می‌رسید که بر خلاف مذاهب دیگر اسلامی، انقلابی است و همواره با شاهان و حاکمان سر ستیز داشته و آنها را به رسمیت نشناخته است. ابن‌سینا فیلسوف بزرگ ایرانی هم که غرب قرون وسطایی، وام‌دار دانش و فلسفه اوست، متعلق به همین مذهب انقلابی شیعه است. او هم به دلیل وابستگی به همین مذهب انقلابی بود که در زمانش با حاکمان قدرت در افتاد و آواره‌ی شهر و دیار شد؛ و بعد هم چنین ادامه داد: « به نظر من دکارت - که یکی از خوانندگان آثار فلسفی ابن‌سینا به زبان لاتینی بوده - نه تنها در علم و فلسفه، بلکه در شیوه زندگی نیز از سلف ایرانی‌اش تأثیر پذیرفته است.» بعد هم گفت:

گفتمی است، بنیان فلسفی دکارت که در جمله «من می‌اندیشم؛ پس هستم» خلاصه می‌شود، متأثر از یک اثر فلسفی ابن‌سینا درباره انسان معلق است. گذشته از این بهره‌گیری علمی و فلسفی، می‌بینیم که دکارت در طول زندگی‌اش آرام و قرار نداشت؛ از این شهر به آن شهر و از این کشور به آن کشور می‌گریخت تا منزل امنی بیابد و در سایه آن به کار پژوهشی بپردازد و چنین به نظر می‌رسد که در این رفتار هم خواهی‌نخواهی از ابن‌سینا الگو پذیرفته است.

من در کلاس درس بسیار خوشحال بودم که استاد این همه از ابن‌سینا تجلیل می‌کند؛ ولی متأسف بودم که ما ایرانیان نمی‌توانیم نمونه‌ای از کارهایی که فرانسویان در مورد دکارت کرده‌اند را درباره ابن‌سینا انجام دهیم. همین باعث شد که تألیف کتابی در مورد ابن‌سینا را با نگاهی نو در برنامه پژوهشی خود در آینده قرار دهم.

آیا همین درس استاد فرانسوی و نگاه انقلابی اش به ابن سینا شما را به نگاهی انقلابی در پژوهش درباره کارهای

اگر شما شرح حال اکثر دانشمندان چه در شرق و چه در غرب را مطالعه کنید میبینید که آنان برای پیشبرد اهداف علمی خود در مواقعی ناچار بودند از بعضی خواسته های قلبی خود چشم پيوشند و از اوامر سلاطین و یا حکام جور متابعت کنند ما در تاریخ نمونه های زیادی داریم که من نیازی به ذکر نام آنان نمی بینم. بعضی هم که تنها علم داشتند و از اخلاق و دین بی بهره بودند به خاطر دلبستگی به زندگی مادی و جاه و مال دنیوی، علم خود را در خدمت دشمنان بشریت به کار می بردند

اندیشمند بلندآوازه ایرانی واداشت؟

بله، من بعد از پایان تحصیلاتم به ایران برگشتم، و همزمان با تدریس در دانشگاه صنعتی شریف، در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی هم کار تحقیق درباره دانشمندان اسلامی ایران را نیز دنبال می کردم. در این زمان دکتر مهدی گلشنی، ریاست پژوهشگاه را برعهده داشت و من هم چند ویژه نامه درباره خیام و خواجه نصیر را منتشر کردم. پس از این کار، پروژه ابن سینا را به دست گرفتم و از داخل و خارج ایران درخواست مقاله کردم. متأسفانه اندکی پس از آغاز کار، دکتر گلشنی از ریاست پژوهشگاه برکنار شد و فعالیت در دوره رئیس جدید برای امری دشوار و طاقت فرسا بود؛ تا حدی که نمی توانستم با خیال راحت به پژوهش خود ادامه دهم و بدین سبب مجبور به استعفا شدم. بعد هم برای چاپ همین کتاب به سراغ مؤسسه حکمت و فلسفه رفتم؛ ولی مسئول انتشاراتش به این دلیل که اغلب این مقالات ترجمه است، از چاپ آن عذر خواست! با میانجی گری دکتر گلشنی کتاب را به پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در قم سپردم؛ به امید آن که در آنجا به زیور چاپ آراسته شود. مدیر انتشارات آنجا هم پس از یک سال که مرا با بهانه های واهی معطل کرد، سرانجام از من خواست که آن قسمت از مقدمه - که رنجانم نامیده بودم - حذف کشود. من هم جواب ردّ دادم و کتاب را از آنها پس گرفتم و با این اندیشه خود را تسلی می دادم که سرانجام ناشری که قدر این اثر را بداند، پیدا خواهد شد و با خود می گفتم:

گوهر خود را مزن بر سنگ هر ناقابلی

صبر کن پیدا شود گوهرشناس قابلی

در نهایت مدیرمسئول انتشارات رمز با موافقت و همراهی کتاب را چاپ کرد.

اکنون مختصری درباره تفاوت این اثر با کارهای گذشته در مورد ابن سینا بگویید.

البته باید از تلاش های بزرگانی که در این عرصه قلم زده اند؛ به ویژه شادروانان آیت الله شهید مطهری، استاد حسن ملک شاهی، آیت الله حسن زاده آملی و آیت الله مصباح یزدی قدردانی کرد که پیشکسوتان ابن سینا شناسی اند؛ با این حال این بزرگان توجه خود را بیشتر به مباحث متافیزیکی و عرفان ابن سینا معطوف کرده بودند؛ در صورتی که در

غرب ابعاد دیگری از ابن‌سینا مورد مطالعه قرار می‌گرفت که عبارت بودند از ریاضیات، نجوم، کیهان‌شناسی، موسیقی و غیره من هم مایل بودم که با ارائه ترجمه این‌گونه کارها، تلنگری به ابن‌سینا‌شناسی معاصر در کشورم بزنم. البته نمی‌دانم تا چه حد توانسته‌ام به هدف خود نزدیک شوم.

کمی درباره نویسندگان مقالات و نگرشی که درباره ابن‌سینا داشتند، بگویید. آیا نگرش آن‌ها با آن هدفی که شما دنبال می‌کردید، همخوانی داشته است؟

هم نویسندگان و هم مترجمان کتاب از نویسندگان برجسته و متخصص در حوزه پژوهشی خود هستند. متأسفانه در طول مدتی که این کتاب دست به دست می‌چرخید، دکتر ساسان سپینتا، نویسنده ایرانی و آقای مورو زونتا (Mauro Zonta) نویسنده فرانسوی بدرد حیات گفتند و نتوانستند انتشار مقاله خود را شاهد باشند. آقای قسام فینیانوس (Ghassam Finianos) نویسنده سوری یکی از مقالات هم، بر اثر حمله داعش و گروه‌های تروریستی به سوریه محل قبلی خود را ترک کرده و من اکنون اثری از او ندارم. یکی از مقالات خوب این کتاب متعلق به آقای دکتر گلشنی و شاگرد ایشان آقای دکتر جمالی است که درباره آگاهی و رابطه ذهن و مغز از نگاه ابن‌سینا است. خود من هم دو مقاله درباره کارهای نجومی ابن‌سینا (یکی به فارسی و دیگری به فرانسه) نوشته‌ام که امیدوارم مورد توجه قرار گیرد. مقالاتی هم درباره منطقی موجهات از نگاه ابن‌سینا توسط منطق‌دانان خارجی داریم که توسط استادان ایرانی به فارسی ترجمه شده‌اند و این مقالات نیز نگاهی تازه به مباحث منطقی ابن‌سینا دارند.

با توجه به عنوان کتابتان، پیداست این دومین مجموعه مقالات درباره ابن‌سیناست که شما تدوین کرده‌اید، لطفاً فرق آن را با مجموعه پیشین بیان کنید؟

حق با شماست. نصف مقالات مجموعه پیشین متن سخنرانی‌های همایش ابن‌سینا در همدان بود که چند سال پیش برگزار شده بود؛ و نصف دیگر هم مقالاتی بودند که خود من سفارش آن‌ها را به نویسندگانشان داده بودم. بنابراین مجموعه حاضر - که مقالاتش همگی به سفارش خود من نوشته و یا ترجمه شده‌اند - فرق بسیاری با

معاون وزیر بهداشت دولت دوازدهم به بهانه پژوهش درباره کرونا بین برخی استادان دانشگاهی پولهای چند صد میلیونی پخش کرد، بدون اینکه نتیجه این پژوهشها برای مردم ایران معلوم شود. بنابراین دوازده سال کار برای چاپ و انتشار کتابی بدون چشمداشت مادی، در نظر این استادان معاصر به دیوانگی شباهت دارد

مجموعه قبلی دارد که خوانندگان با مطالعه آن به‌خوبی آن را احساس خواهند کرد.

چرا باز هم به ابن سینا پرداختید؛ نمی شد این مجموعه را به دانشمند دیگری اختصاص دهید که کمتر به آن پرداخته شده است؟

علت این انتخاب تنها دانش ابن سینا نبود؛ بلکه نقشی بود که این نابغه بزرگ در تمدن اسلامی ایفا کرده بود. او به تنهایی یک الگوی تمدن ساز است؛ از هر نظر که به مسئله نگاه کنید! مثلاً اگر شما شرح حال اکثر دانشمندان (چه در شرق و چه در غرب) را مطالعه کنید، می بینید که آنان برای پیشبرد اهداف علمی خود در مواقعی ناچار بودند از بعضی خواسته های قلبی خود چشم ببوشند و از اوامر سلاطین و یا حکام جور متابعت کنند. ما در تاریخ نمونه های زیادی داریم که من نیازی به ذکر نام آنان نمی بینم. بعضی هم که تنها علم داشتند و از اخلاق و دین بی بهره بودند، به خاطر دلبستگی به زندگی مادی و جاه و مال دنیوی، علم خود را در خدمت دشمنان بشریت به کار می بردند. نمونه بارز چنین دانشمندانی را ما در آمریکا و در خلال جنگ جهانی دوم مشاهده می کنیم. در این هنگام پروژه ساخت بمب اتمی پا گرفت و این بمب با همکاری صدها فیزیکدان و شیمی دان و با سرپرستی اوپنهایمر ساخته شد. وقتی هم که نتایج کار این دانشمندان به صورت سلاحی اهریمنی و بدون هیچ دلیل موجهی بر سر صدها هزار زن و مرد و پیر و جوان بی گناه در هیروشیما و ناکازاکی فرود آمد و آنها را نابود و شهرهای آبادشان را به تلی از خاک بدل کرد، از آن همه دانشمند سازنده این بمبها تنها اوپنهایمر بود که از شدت ناراحتی و عذاب وجدان دچار استرس شدید شد و به مواد مخدر پناه آورد و آشکارا اعتراف کرد که دست هایش به خون بی گناهان رنگین است! دانشمندان هسته ای دیگر سازنده این بمبها ککشان هم نگزید.

اکنون هم در آزمایشگاه های علمی برخی از ابرقدرت ها همانند آمریکا، پزشکان، شیمی دانان و فیزیکدانانی هستند که شب و روز خود را به ساختن سلاح های مخرب و بسیار پیشرفته از قبیل سلاح های میکروبی صرف می کنند تا با آنها دشمنانشان را در اندک مدتی به زانو درآورند. علت اینکه اوپنهایمر هم اندکی پس از فاجعه ناکازاکی و هیروشیما دق کرد و مرد، آن بود که او یک یهودی معتقد بود و افزون بر دانش فیزیکی خود، در ادیان هندی و دگر ادیان به پژوهش مشغول بود تا نقش دین را در زندگی آدمی بررسی کند.

بنابراین همه شواهد حاکی از آن بود که او به هنگام سرپرستی برای ساختن بمب اتمی، چنین کاربرد غیرمسئولانه را از سوی ارتش آمریکا تصور نمی‌کرد و به همین دلیل هم با دولت آمریکا در افتاد و این دولت هم برای مقابله با او، برچسب کمونیست بر او زد که کذب محض بود. آری این اخلاق و دینداری‌اش بود که او را از دیگر همکارانش در سازمان اتمی آمریکا متمایز می‌کرد. این عده به علت بی‌بهره‌بودن از دین و اخلاق به ربات تبدیل شده بودند و کشتن انسان‌ها برایشان در حکم کشتن مور و ملخ درآمده بود!

همچنین در همین ایران خودمان به چشم خودمان دیدیم که یکی از متخصصان شاغل در مرکز هسته‌ای کشور به طمع وعده‌های دولت آمریکا دایر بر ازرگیری یک زندگی توأم با رفاه و آسایش در آن کشور، به بهانه سفر حج از کشور خارج شد و بعد هم با یک سناریوی از پیش طراحی‌شده‌ای، پس از ورود به مکه معظمه ناپدید و سرانجام از آمریکا سر بر آورد و در حالی که اطلاعات هسته‌ای کشور را به دشمن تسلیم کرده بود؛ آمریکا هم در قبال این خوش‌خدمتی نه‌تنها به وعده‌هایش عمل نکرد؛ بلکه او را همچون مهره سوخته‌ای رها کرد تا در ایران به مجازات عملش برسد.

باز هم دیدیم که جاسوسی یک پزشک هسته‌ای برای اسرائیل - و به طمع اقامت در یک کشور غربی - چگونه جان چند دانشمند برجسته هسته‌ای ما را گرفت. معتقدم، علم بدون ایمان می‌تواند آدمی را به سقر آسفل ببرد؛ درحالی‌که

اکنون هم در آزمایشگاه‌های علمی برخی از ابرقدرت‌ها همانند آمریکا، پزشکان، شیمی‌دانان و فیزیکدانانی هستند که شب و روز خود را به ساختن سلاح‌های مخرب و بسیار پیشرفته از قبیل سلاح‌های میکروبی صرف می‌کنند تا با آنها دشمنانشان را در اندک مدتی به زانو درآورند. علت اینکه اوپنهایمر هم اندکی پس از فاجعه ناکازاکی و هیروشیما دق کرد و مرد، آن بود که او یک یهودی معتقد بود و افزون بر دانش فیزیکی خود، در ادیان هندی و دگر ادیان به پژوهش مشغول بود تا نقش دین را در زندگی آدمی بررسی کند

شخص دیندار را اگر قطعه‌قطعه هم بکنند، به کشورش خیانت نمی‌کند. بنابراین اگر من باز هم این مجموعه دوم را به ابن‌سینا اختصاص داده‌ام، به خاطر التزام اخلاقی و پاسداری از دین این دانشمند بوده است. او نمی‌خواست پزشک مخصوص و یا دانشمند دربار پادشاه ستمگری همچون سلطان محمود غزنوی شود که شیعه‌کشی راه انداخته بود و به همین جهت هم از دست او و عمالش شهر به شهر و کوی به کوی می‌گریخت. سرانجام هم قربانی این جنگ و گریز شد و در میانسالی - و در حالی که فرصت ازدواج هم نیافت - بر اثر اضطراب و استرس ناشی از خانه‌به‌دوشی به قولنج مبتلا شد و جان به جان‌آفرین تسلیم کرد.

ما باید این‌گونه دانشمندی را برای نسل آینده و تمدن نوین اسلامی تربیت کنیم.

آیا ابن‌سینا غیر از آنچه که گفتید، ویژگی دیگری هم برای الگوپذیری دارد؟

ویژگی دیگر ابن‌سینا، در احاطه‌داشتن بر بسیاری از دانش‌های زمانش بود. امروزه به علت گستردگی علوم و به‌وجودآمدن دانش‌های نوین، بعضی بر آنند که باید برخلاف گذشته فقط در یک علم متخصص شد. عمر انسانی کفاف مطالعه چند علم را برای پژوهشگر معاصر نمی‌دهد؛ اما همین‌ها، اغلب در همان زمینه تخصص خود هم قادر به ابتکار و اکتشاف نیستند. من خود با برخی از این‌گونه استادان - چه در دانشگاه صنعتی شریف و چه در دانشگاه‌های دیگر - برخورد داشتم و متوجه شده‌ام که آنها نه‌تنها در مباحث اولیه ادبیات، دین، فلسفه و سیاست کشور خود نا آگاهند؛ بلکه در زمینه تخصص خود نیز از ابتکار بی‌بهره‌اند. مثلاً استادی در دانش ریاضی را می‌شناسم

که جبردان است؛ ولی در مباحث هندسی وارد نمی‌شود؛ و برعکس. حال اگر شما ابن‌سینا را مورد مطالعه قرار دهید، از احاطه‌اش در علوم مختلف شگفت‌زده می‌شوید.

اگر ممکن است اندکی نیز از زحمات خود در گردآوری مقالات و کارهای دیگر مربوط به این کتاب بگویید؟

اگر عشق به فرهنگ و دانش کشورم نبود، قطعاً چنین اثری پدید نمی‌آمد. شما شاید به‌ندرت کسی را سراغ داشته باشید که خواب و آسایش را برای تدوین کتابی بر خود حرام کند و پس از آماده‌سازی کتاب هم دوازده سال آزرگار، خود را برای چاپ و انتشارش به آب و آتش بزند؛ بدون اینکه هیچ‌گونه چشم‌داشت مالی داشته باشد! درحالی‌که امروزه کسانی هستند که در پوشش استاد و پژوهشگر و با ترفندهای مختلف پول‌های هنگفتی به جیب می‌زنند و گذشت آن زمانی که دانشمندان به نان شب خود هم محتاج بودند.

اجازه دهید برای روشن‌شدن مطلب خاطره‌ای برایتان تعریف کنم. چند سال پیش در مرکز نجوم حضرت عبدالعظیم (سلام الله علیه) در شهر ری همایشی درباره محمدبن‌زکریای رازی برپا شد که من دبیر علمی آن بودم. رئیس همایش اصرار داشت که از رازی‌شناس معروفی - که در نظر گرفته بود- برای سخنرانی در این همایش دعوت شود. من هم به‌ناچار با این استاد تماس گرفتم و از او برای سخنرانی دعوت کردم؛ اما او به‌جای تشکر بلافاصله برای این سخنرانی نرخ تعیین کرد و مبلغ هنگفتی را پیشنهاد کرد. با چانه‌زنی بسیار به یک میلیون تومان رضایت داد، بعد هم در روز همایش برای 20 دقیقه سخنرانی فی‌البداهه و تکراری، این مبلغ را گرفت و رفت. درحالی‌که به‌علت کهولت شدید نای راه‌رفتن هم نداشت و به کمک دو نفر و به‌زحمت، خود را به تریبون رسانید. این یک نمونه از کاسبی‌های استادان معاصر است. در چنین روزگاری دوازده سال کار برای چاپ و انتشار کتابی بدون چشم‌داشت مادی، در نظر این‌گونه استادان به دیوانگی شباهت دارد!

اگر ممکن است اندکی هم از تأثیر ابن‌سینا بر دکارت بگویید؟

در این باره مقالات متعددی به زبان‌های مختلف نوشته شده که علاقه‌مندان می‌توانند با جستجو به آنها دست یابند. به‌رحال بحث فلسفی پیچیده را نمی‌شود در یک مصاحبه خلاصه کرد.

در گزینش این مقالات چه روشی پیش گرفته‌اید؟

من بارها گفته‌ام که روش من در گزینش مقالات آن است که مقاله مورد نظر، علاوه بر مستندبودن و رعایت اصول مقاله‌نویسی، باید حرف تازه‌ای را مطرح کند و خوانندگان این کتاب با مطالعه مقالات با روش من در گزینش بیشتر آشنا خواهند شد.

گزارشگر

مهتاب دمیرچی (/vtpfy7i6.sk34w6riidgaw.`5`w.z00xrp7k7zk7wkfp.html)

کد مطلب : ۳۱۲۴۲۰

ibna.ir/vdcj88etyuqevvxz.fsfu.html

کپی متن خبر

اشتراک گذاری :

3%25AA%25D9%2585%25D8%25AF%25D9%2586-%25D8%25B3%25D8%25A7%25D8%25B2-) %A8%D8%B4%D8%B1%DB%8C%D8%AA%20%7C%20%D8%A7%DB%8C%D8%A8%D9%86%D8 (%A7 j88et j88et ongin

ارسال نظر

vxz.f vxz.f 420/

sfu.h sfu.h /print

نام شما

(tml (tml ابن-
سینا-

آدرس ایمیل شما

الگوی
-

تمدن
-

نظر

ساز-
بشری
(ت

ارسال نظر

اخبار برتر (/vfrhr0f.123nftgn2uyyat{ot2.j3eju1rd.tf0t2.html/)

کامبیز درم بخش بر اثر کرونا درگذشت (/fa/tolidi/313389/ کامبیز-درم-بخش-بر اثر-کرونا-درگذشت)

نشست خبری هفته کتاب برگزار می شود (/fa/naghli/313385/ نشست-خبری-هفته-کتاب-برگزار-می-شود)

جایزه ملی «نوش آفرین انصاری» به برترین «کتابدار اجتماعی» اهدا می شود (/fa/shortint/313374/ جایزه-ملی-نوش-آفرین-انصاری-برترین-کتابدار-اجتماعی-اهدا-می-شود)

رونمایی از کتاب سفرنامه ایران در دانشگاه همدرد هند (/fa/naghli/313363/ رونمایی-از-کتاب-سفرنامه-ایران-دانشگاه-همدرد-هند)

همایش روز جهانی فلسفه برگزار می شود (/fa/tolidi/313361/ همایش-روز-جهانی-فلسفه-برگزار-می-شود)

برگزاری همایش ملی «علامه مصباح یزدی(ره)؛ فیلسوف علوم اجتماعی اسلامی» (/fa/tolidi/313357/ برگزاری-همایش-ملی-علامه-مصباح-یزدی-ره-فیلسوف-علوم-اجتماعی-اسلامی)

کتاب «تاریخ فلسفه غرب(6) روی میز نقادان (/fa/tolidi/313332/ کتاب-تاریخ-فلسفه-غرب-6-روی-میز-نقادان)

نگهداری آثاری با موضوع «تسخیر لانه جاسوسی امریکا» به زبان های انگلیسی و روسی (/fa/naghli/313354/ نگهداری-آثاری-موضوع-تسخیر-لانه-جاسوسی-امریکا-زبان-های-انگلیسی-روسی)

تسخیر-لانه-جاسوسی-امریکا-زبان-های-انگلیسی-روسی)

در حوزه فرهنگ عمومی قائل به گسست نیستیم (/fa/naghli/313340/ حوزه-فرهنگ-عمومی-قائل-گسست-نیستیم)

برنامه‌های دومین روز با داستایفسکی (/fa/naghli/313336/ برنامه-های-دومین-روز-داستایفسکی)

کاغذهای توقیف شده از سوی واردکننده به معاونت امور فرهنگی تحویل شد (/fa/naghli/313321/ کاغذهای-توقیف-شده-سوی-واردکننده-معاونت-امور-فرهنگی-تحویل)

بودجه دولت انگلیس برای بازسازی خانه قدیمی جین آستن (/fa/shorttrans/313316/ بودجه-دولت-انگلیس-بازسازی-خانه-قدیمی-جین-آستن)

مهم‌ترین کانون بروز تجلی دولت مردمی، مسجد است (/fa/report/313303/ مهم-ترین-کانون-بروز-تجلی-دولت-مردمی-مسجد)

واژه سال دیکشنری آکسفورد به واکسیناسیون اختصاص یافت (/fa/longtrans/313311/ واژه-سال-دیکشنری-آکسفورد-واکسیناسیون-اختصاص-یافت)

موضوع ویژه (/vspjuqb2fb,^5ezfs4f4.u.html/)

(vspfw6,7y,z`3da.igiw.html/)

یادداشت (vfrjn9s.2uqesf-,u2,w9g.wz.2qufun9ffs.html/)

نویسنده‌ای که مرگ را به تمسخر می‌گیرد (fa/note/313191/نویسنده-ای-مرگ-تمسخر-می-گیرد)

۱۴۰۰-۰۸-۱۱

دختر شاه را با منت قبول کنید (fa/note/313083/د-ختر-شاه-منت-قبول-کنید)

۱۴۰۰-۰۸-۱۰

رو به سوی افق‌های روشن (fa/note/312945/رو-سوی-افق-های-روشن)

۱۴۰۰-۰۸-۰۷

گفتگو (/vfri8ib.lt1abccst,xinelkl016t.eix6b28.cic1ct.html/)

ابن سینا الگوی تمدن ساز بشریت (/fa/longint/312420/ابن-سینا-الگوی-تمدن-ساز-بشریت)

۱۴۰۰-۰۸-۱۴

بی‌عدالتی‌های اجتماعی اولین جرقه داستان نویسی را در من زد/ هنوز دنبال توپ کودکی‌هایم می‌دوم (/fa/longint/313235/بی-عدالتی-های-اجتماعی-اولین-جرقه-داستان-نویسی-زد-هنوز-دنبال-توپ-کودکی-هایم-می-دوم)

۱۴۰۰-۰۸-۱۲

دانشگاه از دامن شهر به بغل دولت غلتیده است (/fa/longint/312956/دانشگاه-دامن-شهر-بغل-دولت-غلتیده)

۱۴۰۰-۰۸-۰۸

گزارش (/vfrjn9s.2uquesf,wugw,323..q-nfu,2f9sfzu.html/)

وبترین‌های کتاب هنوز زنده‌اند/ راسته کتاب در یک عصر پاییزی (/fa/gozaresh_tahlili/313031/وبترین-های-کتاب-هنوز-زنده-اند-راسته-کتاب-در-یک-عصر-پاییزی)

وبترین‌های-کتاب-هنوز-زنده-اند-راسته-یک-عصر-پاییزی

۱۴۰۰-۰۸-۱۰

پشت پرده بساط‌های کتاب از زبان نوجوان افغان/ زخم کاری زورگیرها بر راسته کتاب (/fa/report/312010/پشت-پرده-بساط-های-کتاب-از-زبان-نوجوان-افغان-زخم-کاری-زورگیرها-راسته)

راسته

۱۴۰۰-۰۸-۰۸

کرونا با داستان نویسی چه می‌کند؟/ آخرالزمان در صف نگارش (/fa/report/312622/کرونا-داستان-نویسی-می-کند-آخرالزمان-صف-نگارش)

نویسی-می-کند-آخرالزمان-صف-نگارش

۱۴۰۰-۰۸-۰۳

اخبار برگزیده (/vfrhr0f.123nftgn2uyyat{ot2.j3eju1rd.tf0t2.html/)

جنگ دست نویسنده را برای تخیل باز می‌گذارد (/fa/longint/312972/جنگ-دست-نویسنده-تخیل-باز-می-گذارد)

بخش مصاحبه‌های منتشرنشده از جمال‌زاده / رونمایی تیزر «مرگب محو» در سالروز درگذشت جمال‌زاده (fa/shortint/313237) - بخش مصاحبه‌های منتشرنشده - جمال‌زاده - رونمایی - تیزر - مرگب - محو - سالروز - درگذشت

کتابی در معرفی آثار رلان دوپرول / همه‌چیز درباره هفت‌سال فعالیت معمار فرانسوی در ایران (fa/book/311057) - معرفی - آثار - رلان - دوپرول - همه‌چیز - درباره - هفت - سال - فع - الیت - معمار - فرانسوی - ایران

اهدای 15 هزار نسخه کتاب در هفته کتاب / گرایلی: کلکسیونرها از انحصارگرایی فاصله بگیرند (fa/shortint/313220) - اهدای - 15 - هزار - نسخه - کتاب - هفته - گرایلی - کلکسیونرها - انحصارگرایی - فاصله - بگیرند

گسترش آئین بودایی در شرق ایران باستان / بررسی آئین بودایی در زمان اشکانیان (fa/book/313085) - گسترش - آئین - بودایی - شرق - ایران - باستان - بررسی - آئین - اشکانیان

آقای نویسنده در فضای سبز (fa/report/313295) - آقای - نویسنده - فضای - سبز

قلبی برای تپیدن؛ قلبی برای مردن (fa/note/312035) - قلبی - تپیدن - قلبی - مردن

نظریه؛ بازتابی از حیات انسانی (fa/book/313205) - نظریه - بازتابی - حیات - انسانی

مریم کاظمی: باید ادبیات نمایشی را برای بچه‌ها خواندنی کنیم (fa/longint/313278) - مریم - کاظمی - باید - ادبیات - نمایشی - بچه - ها - خواندنی - کنیم

«بوی گرم شکوفه‌های بادام» اثری است متفاوت و به دور از کلیشه / ابعاد رحمانی حضرت محمد (ص) (fa/note/313355) - بوی - گرم - شکوفه - های - بادام - اثری - متفاوت - دور - کلیشه - ابعاد - رحمانی - حضرت - محمد - ص - بوی - گرم - شکوفه - های - بادام - اثری - متفاوت - دور - کلیشه - ابعاد - رحمانی - حضرت - محمد - ص

قرائت جدیدی از مسئله هویت و شکل‌گیری مفهوم غرب‌ستیزی / بررسی احساسات عمیق و نهفته‌ای به نام نوستالژی (fa/book/312898) - قرائت - جدیدی - از - مسئله - هویت - شکل - گیری - مفهوم - غرب - ستیزی - بررسی - احساسات - عمیق - نهفته - ای - نام - نوستالژی

تلاشی برای عبور از درک مسلط از دورکیم در جامعه‌شناسی ایران (fa/book/313324) - تلاشی - برای - عبور - از - درک - مسلط - از - دورکیم - جامعه - شناسی - ایران

پربیننده ترین

مرزهای غربی استراتژیک‌ترین بخش ایران در دوره شاه عباس بود / صفویان در مقابل بزرگترین امپراتوری جهان ایستادند (fa/longint/312336) - مرزهای - غربی - استراتژیک - ترین - بخش - ایران - دوره - شاه - عباس - صفویان - مقابل - بزرگترین - امپراتوری - جهان - ایستادند

«نگاه تاریخی» عامل مهمی در روابط میان ایران و اعراب است / چگونگی ماهیت روابط ایران و اعراب در 70 سال گذشته (fa/longint/312984) - نگاه - تاریخی - عامل - مهمی - در - روابط - میان - ایران - اعراب - چگونگی - ماهیت - روابط - ایران - و - اعراب - در - 70 - سال - گذشته

جزئیاتی از عشق پای چوبه دار در «زندگی‌نامه صدام» / آیا صدام شر مطلق بود؟ (fa/tolide/313049) - جزئیاتی - از - عشق - پای - چوبه - دار - در - «زندگی - نامه - صدام» - آیا - صدام - شر - مطلق - بود - جزئیاتی - از - عشق - پای - چوبه - دار - در - «زندگی - نامه - صدام» - آیا - شر - مطلق

پژوهش‌های تاریخی درباره زنان در سال‌های پایانی قاجار درجا می‌زند / دیجیتالی شدن اسناد، انقلابی در تاریخ‌نگاری است (fa/longint/312600) - پژوهش - های - تاریخی - درباره - زنان - در - سال - های - پایانی - قاجار - درجا - می - زند - دیجیتالی - شدن - اسناد - انقلابی - تاریخ - نگاری

پذیرش آگهی در خبرگزاری ایبنا

۰۲۱-۶۶۹۶۶۶۲۰۶

()

مراسم نکوداشت «مهدی محقق» برگزار می‌شود (fa/naghli/298255/ مراسم-نکوداشت-مهدی-محقق-برگزار-می-شود)

«تماشای خورشید»؛ مراسم نکوداشت بنیان‌گذار دایره‌المعارف تشیع، مهدی محقق برگزار می‌شود.

روایت‌هایی خاص از پیاده‌روی اربعین «به سفارش مادرم» (fa/book/296826/ روایت-هایی-خاص-پیاده-روی-اربعین-سفارش-مادرم)

بخشی از تصاویر کتاب «به سفارش مادرم» عکس‌هایی مفهومی و هنری و بخشی دیگر نیز تصاویری مستند از وقایع و زائرانی است که با آنان ...

طرح پاییزه کتاب در قزوین اجرا می‌شود (fa/naghli/296883/ طرح-پاییزه-کتاب-قزوین-اجرا-می-شود)

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قزوین گفت: طرح پاییزه کتاب با ۲۰ درصد تخفیف از پنجم آبان ماه آینده به مدت یک هفته در کتابفروشی‌های ...

چهارمین دوره جایزه کتاب سال ایلام فراخوان داد (fa/naghli/296892/ چهارمین-دوره-جایزه-کتاب-سال-ایلام-فراخوان)

چهارمین دوره جایزه کتاب سال استان ایلام، ویژه آثار منتشر شده در سال ۹۸ از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی ایلام با همکاری ...

صفحه نخست (/) ادب و هنر (fa/literature_art/) دین و اندیشه (fa/humanities/)

تاریخ و سیاست (fa/history_politics/) جهان‌کتاب (fa/world_book/) مدیریت کتاب (fa/book_management/)

دانش و سلامت (fa/technology_science/) چندرسانه‌ای (fa/Picture_multimedia/) استان‌ها (fa/Province/)

کتاب در رسانه‌ها (fa/other_media/) فرهنگ مقاومت (fa/holy_defense_revolution/)

(https://www.ibna.ir/longint/312420/abina-ibna-ol-qadim-ol-ghayeb.html/)

تمام حقوق محفوظ بوده و استفاده از مطالب سایت با ذکر منبع بلامانع است. تولید شده توسط نرم افزار جامع "استودیو خبر"